

"Hoe lang, HERE, roep ik om hulp, ..."

Liturgiesuggesties:

Psalm 65: 1 en 2

Psalm 65: 3

Psalm 119: 32

Habakuk 1

Psalm 42: 6 en 7 OB

Na verkondiging: Schriftberijming 18: 1 en 2

Psalm 46: 1a en 2b

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Het had een pracht van een jaar kunnen worden ...

Ik bedoel, het jaar onzes Heren 1990.

In Oost-Europa bevrijdden zich de volkeren van onderdrukkende regimes.

Ze zijn ze op weg gegaan naar heuse parlementaire democratieën.

De beide Duitslanden werden verenigd.

De dreiging van de grote krachtmeting tussen Oost en West ... ging voorbij.

De Koude Oorlog is begraven.

In Parijs tekenden Navo en Warschaupact een verdrag omtrent de beperking van de conventionele strijdkrachten.

Een enorme hoeveelheid aan tanks, pantserwagens en artillerie kan nu naar de schroot.

Europa maakte zich op voor een tijdperk van samenwerking, een tijdperk zonder oorlogsdreiging.

Een pracht van een jaar had het kunnen worden.

Maar toen rukten op 2 augustus van het jaar onzes Heren 1990 ... Iraakse strijdkrachten Koeweit binnen en ... veegden het van de kaart.

Ons nieuwe kalenderjaar - dertien dagen jong - begint met een forse oorlogsdreiging in het gebied van de Perzische Golf.

Dinsdag 15 januari loopt het ultimatum af dat de VN-Veiligheidsraad Irak heeft gesteld.

Irak moet deze week Koeweit hebben verlaten, ... anders kán de multi-nationale strijdmacht tot geweld overgaan.

Gezien de enorme hoeveelheid zeer geavanceerd militair materieel ... zal het een vernietigings-slag worden die zijn weerga niet kent.

Onomwonden heeft de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties - door middel van een tiental resoluties - te kennen gegeven dat internationale terreur - zoals toegepast door Saddam Hoessein - niet lonend mag zijn.

Crisis in de Golf.

Een derde wereldoorlog staat voor de deur.

Van het begin af aan - sprak minister Aziz - zal Israël bij een gewapend conflict betrokken zijn.

*

Ik lees u, vanmorgen, broeders en zusters, jongens en meisjes, de krant naast de Bijbel.

We openen Gods Woord aan het begin van een spannende week.

Vond u het - toen ik u Habakuk 1 voorlas - ook geen opmerkelijk gedeelte uit de Bijbel?

Het is net of dat oude Boek opeens - in onze concrete wereldsituatie - gaat leven. Tweeduizendvijfhonderd jaar geleden ziet een mens in Israël een visioen. Zo begint immers het Bijbelboek Habakuk: "De godsspraak, die de profeet Habakuk geschouwd heeft."

Habakuk, de profeet.

De stem van God.

Een biddende profeet.

Een mens die worstelt met zijn God.

Een godsspraak, een gebed.

We verplaatsen ons naar de tijd vóór 605 voor de geboorte van Christus.

Als er in die tijd kranten gedrukt zouden kunnen worden zou je daarin als trefwoorden lezen:

* ongerechtigheid;

* ellende;

* onderdrukking;

* geweld;

* twist;

* tweedracht.

Wat is er aan de hand?

In wat voor een tijd leefde Habakuk?

We nemen aan dat Habakuk zijn profetisch boek geschreven heeft zo omstreeks het jaar 618 vóór Christus.

Waarom dat jaartal zo belangrijk is?

In 618 werd - bij restauratie-werkzaamheden in de tempel van Jeruzalem ... een wetsrol gevonden.

We lezen daarover in het bijbelboek 2 Koningen 22.

Koning Josia leest die wetsrol zelf voor ... ten aanhoren van - en ik citeer:

"Al de mannen van Juda en al de inwoners van Jeruzalem, de priesters, de profeten en het gehele volk, van klein tot groot.

Hij las te hunnen aanhoren al de woorden van het boek des verbonds dat in het huis des HEREN gevonden was."

Het blijft niet bij voorlezen en aanhoren alleen.

Er wordt vervolgens een verbond gesloten: "voor het aangezicht des HEREN, dat men de HERE zou volgen en van ganser harte en ganser ziele zijn geboden, getuigenissen en inzetten zou houden en de woorden van dit verbond, die in dit boek geschreven waren, zou gestand doen.

En het gehele volk trad tot het verbond toe."

Er volgt een totale reformatie.

Alles wat herinnerde aan de vruchtbaarheids-godsdienst wordt verbrand.

De gewijde palen, de afgodsbeelden.

De altaren, waarop offers werden gebracht voor de Baäl, de zon, de maan en de sterrenbeelden worden vernietigd.

Tempelprostitutie wordt afgeschaft.

De bordelen bij de tempel worden afgebroken.

En of dat nog niet genoeg was: de Baäl-priesters worden afgeslacht.

Radicaal wordt gebroken met de dienst aan de afgoden.

Moet u zich eens voorstellen wat dat voor de Israëliet in die dagen moet hebben betekend ...

De reformatie van Josia.

De terugkeer naar de God van Israël, naar de God van de Bijbel.

En het Pascha - dat sinds mensenheugenis, de tijd van de richteren - niet meer gehouden was, wordt in het achttiende jaar van koning Josia de HERE weer te Jeruzalem gevierd.

*

Wat geweldig, vind u niet?
Wat zal de HERE blij zijn geweest.
Heel het volk - van jong tot oud - weer verbonden aan de God van het verbond, de HERE, JAHWE.
Maar u weet, broeders en zusters, jongens en meisjes, net zo goed als ik hoe het dikwijls gaat.
Na de opgang ... komt dikwijls ook de neergang.
Je zou denken ... dat volk zal er nu wel weer iets goeds van maken.
Israël zal de HERE wel weer als de enige God erkennen en belijden.
Maar 't is net als met onkruid in je tuin ...
Je kunt dat onkruid in je tuin wel met een schop te lijf gaan.
Maar als je de wortels niet uitgraaft ... groeit binnen de kortste keren het onkruid weer net zo welig als voorheen.
Binnen het verloop van - laten we zeggen - 10/15 jaar verstikt het onkruid in Israël het leven van elke dag.
De wet / het Woord van God heeft haar kracht verloren.
Het recht verdwijnt of wordt verdraaid.
Kijk, in die tijd leeft Habakuk, de profeet.

*

Ik hoef u, broeders en zusters, jongens en meisjes, ook niet te vertellen dat de tijd waarin wij leven niet veel verschilt van Habakuks tijd.
Het Woord van God heeft vandaag de dag haar kracht verloren ... in ieder geval buiten de muren van de kerk.
U las - met mij - in de krant deze week dat de vrije zondag over niet al te lange tijd zal moeten verdwijnen.
Er moet geproduceerd en er moet verdiend worden.
Er wordt niet langer gesproken over arbeidstijdsvermindering, maar over productietijdvermeerdering.
Nu, dat kan, vandaag de dag.
Er komen immers steeds meer mensen die de zondag niet meer als een dag voor God apart zetten ...
En wie op zondag straks niet werken wil ...
Of neem nu het recht en de bescherming van het leven.
Roofoverval op de Bleeklaan.
Buit: 15.000 gulden.
Ach, wie ligt daar nu nog wakker van?
Misschien de filiaalhouder die met een pistool werd bedreigd.
Nog een voorbeeld?
Per jaar worden maar liefst 25.000 auto's gestolen en 175.000 auto's opengebroken.
Een jaarlijkse schadeclaim van 945 miljoen!
Je leven ben je ook steeds minder veilig.
Je kunt 's avonds laat niet meer fatsoenlijk lopend of fietsend de straat overgaan.
Je loopt de kans, beroofd, in elkaar geslagen of neergestoken te worden.
Of wilt u heel iets anders ...?
We gaven in Nederland vorig jaar 15 miljard uit aan Sinterklaaskado's en maar liefst 18 miljard aan kadootjes onder de kerstboom.

We hebben in de Oudejaarsnacht voor 15 of was het 50 miljoen de boze geesten van het nieuwe jaar met ons vuurwerk verdreven.

Maar Afrika ... Afrika sterft van de honger.

De trefwoorden van Habakuks tijd, broeders en zusters, jongens en meisjes, zijn de trefwoorden van onze dagen:

- * ongerechtigheid;
- * ellende;
- * onderdrukking;
- * geweld;
- * twist;
- * tweedracht.

*

Ik hoop dat uw gedachten niet teveel zijn afgedwaald want ook politiek bezien, lijkt Habakuks tijd op onze tijd.

Er is sprake van een noodsituatie.

Luistert u nog even...

De Chaldeeën hebben zich gevestigd in het zuidoosten van Mesopotamië.

Wilt u het op de kaart aangeduid zien:

De Chaldeeën woonden toendertijd in wat wij vandaag ... Koeweit en Irak noemen.

Van oorsprong zijn die Chaldeeën ...

Arabische nomaden.

Van die rondtrekkende herders-stammen.

Zij hebben de cultuur van Babel overgenomen en krijgen op den duur in het gebied van Babel de leiding.

Een cultuur van hoogmoed en van grootspraak.

Wij zullen als goden zijn.

Een toren, hoger dan hoog.

Een beeld om voor te buigen.

Hoogmoed en grootspraak.

Nabopolasser was een Chaldeeër.

Onder zijn leiding hebben de Babyloniërs - samen met de Meden - in 612 voor Christus ... de grote stad Ninivé verwoest.

Haran - de stad van Abram - werd ingenomen.

Een bloedige oorlog eindigt in 605 voor Christus in de beroemd geworden slag van Karchemis.

Het te hulp geroepen coalitie-leger van Egypte is naar hun land teruggejaagd.

Ook Syrië en Palestina worden door de Chaldeeën onder de voet gelopen.

De Judese koningen Jojakim, Jojachin en Zedekia hebben het ondervonden.

Het volk Israël verdwijnt tenslotte in Babylonische ballingschap.

*

In die woelige, roerige, angstige tijd die hieraan vooraf is gegaan ... verplaatst ons het bijbelboek Habakuk.

Habakuk ziet, broeders en zusters, jongens en meisjes, ... wat er gaat gebeuren.

Hij is een profeet, een mens die - door Gods genade - mag zien wat er gaat gebeuren.

Habakuk ziet de godloosheid, het onrecht, het verval.

Habakuk ziet ook de opkomende macht van de Chaldeeën.

Hij hoort hun brullende roep om heerschappij en macht.

Hij ziet hoe het tenkoste gaat van vele jonge mensenlevens.

Maar Habakuk ... begrijpt het niet.

Hij schreeuwt het uit: Geweld!

Hij roept om hulp.

"Hoe lang, HERE, roep ik om hulp, en Gij hoort niet; schreeuw ik tot U: geweld! en Gij verlost niet? Waarom doet Gij mij ongerechtigheid zien en aanschouwt Gij ellende? Ja, onderdrukking en geweld zijn voor mijn ogen, en er is twist, en tweedracht verheft zich..."

Overall is geweld.

Het recht wordt vergeten.

De goddeloosheid heeft gelijk !

Waarom laat God dat alles toe?

Waarom grijpt Hij niet in?

*

Het is, broeders en zusters, jongens en meisjes, de oeroude klacht van allen, die in God geloven: "Waarom?!"

Waarom laat God dat alles toe?

Waarom grijpt Hij niet in?

Ik moest denken aan een andere preek die ik geschreven heb onder het thema:

Als ik vijf minuten God was ...

Als ik vijf minuten Gods was ... dan zou ik al het onrecht in de wereld ... uit de wereld helpen.

Als ik vijf minuten God was ... dan zou ik Saddam Hoessein en Georg Bush geen kans geven om een bloedbad aan te richten.

Als ik vijf minuten God was ... zou ik hongerend Afrika voor vijftig jaar genoeg te eten geven.

Als ik ...

Kijk, als het aan ons zou liggen ... dan wisten wij het wel.

Dan zouden wij het niet zover hebben laten komen.

Dan zouden wij wél hebben ingegrepen.

Maar God ...?

Waarom ...? Hoe lang ...?

*

We staan, broeders en zusters, jongens en meisjes, aan het begin van een angstige en spannende week.

Wat heel opvallend is, is het feit dat deze week ook wereldwijd - lang voordat een datum van 15 januari als ultimatum werd genoemd - al aangegeven was als week van gebed.

Uitgerekend in deze wereldwijde week van gebed ... wordt deze datum geprikt.

Ik denk dat God daar een bedoeling mee heeft.

Want als er één ding nodig is ... in de tijd en in de wereld waarin wij leven ... dan is dat een terugkeer, een bekering tot de God van de Bijbel.

En dat is ook de God die Zich aan een land en aan een volk heeft verbonden. Israël.

Men zegt wel dat alles in de Golfoorlog draait om de olie.

Bijbels gezien draait alles om Israël.

Je hoort het in woorden van Hussein en Azziz.

Vanaf het begin van een oorlog in het Midden-Oosten zal Israël daar - op een bloedige wijze - bij betrokken worden.

De Joden moeten de zee in, om plaats te kunnen maken voor de Palestijnen.

Een week van gebed.

We bidden voor Bush en Hoessein, voor onze jongens onder de wapens.

Laten we niet vergeten om ook voor Joden en Palestijnen te bidden.

Laten we vooral bidden ... dat mensen - in Europa en Amerika, in het Midden-Oosten en in Litouwen ... op de knieën gaan.

En God gaan smeken om genade.
Terugkeer tot de God van de Bijbel ... dat gebed heeft de wereld nodig.
Daar bidden we om ... een hele week lang.
En ... om bewaring van de vrede.
En om een oplossing in de Golf.

*

Want wat zou er gebeuren als de profetie van Habakuk opnieuw in vervulling zou gaan?

Luister maar naar het antwoord van God op de klacht van de profeet:

"Ziet onder de heidenen en let op, en verbaast u, ontzet u, want Ik - zegt de HERE - Ik doe een werk in uw dagen, dat gij niet zoudt geloven, wanneer het verteld wordt. Want zie, Ik verwek de Chaldeeën, dat grimmige en onstuimige volk, dat de breedten der aarde doortrekt om woonsteden - als Koeweitstad - in bezit te nemen, die de zijne niet zijn.

Schrikkelijk en vreselijk is het, zijn recht en zijn hoogheid gaan van hemzelf uit. Zijn paarden - tanks zouden wij zeggen - zijn vlugger dan panthers, en sneller dan avondwolven; zijn rossen en ruiters komen aan in galop, zij komen van verre aangevlogen:

- raketten en vliegtuigen - als een arend, die toeschiet om te verslinden.

Heel dat volk komt om geweld te bedrijven, het aanstormen van zijn voorhoede is als een oostenwind, en het verzamelt gevangenen als zand.

Met koningen drijft het de spot en machthebbers - als Bush, Mitterand, Kohl en Perez de Cuellar - zijn hem een belaching.

Het lacht om elke vesting, het werpt er aarde tegen op en neemt haar in.

Dan snelt het voort als de wind en trekt verder; zo maakt hij zich schuldig, wiens kracht zijn god zijt."

*

"Hoe lang, HERE, roep ik om hulp, ..."

Habakuk, de profeet, ziet, broeders en zusters, jongens en meisjes, het onrecht in zijn dagen.

Hij ziet, hoe zijn volk is afgedwaald van God.

Hij ziet óók de buitenlandse vijand op zich afkomen.

Hij schreeuwt, omdat God maar niet antwoordt.

Help! Geweld!

Hoe kán God ook antwoorden als de Wet, het Woord van God is opgedroogd?

Hoe kán God antwoorden als mensen hun vertrouwen niet meer op Hem stellen, maar op eigen kracht en prestaties?

Hoe kán God antwoorden als wij Hem door ons klinisch, westers denken hebben doodverklaard?

Maar is dat wel zo?

God hoort de roep om hulp.

God beantwoordt de schreeuw van een mens in nood.

"Ik ... doe een werk in uw dagen ..."

Zou het kunnen, broeders en zusters, jongens en meisjes, dat achter de wereldgeschiedenis Gods hand verborgen bezig is?

Zou het kunnen, broeders en zusters, jongens en meisjes, dat door de Golfcrisis en de hongersnood in Afrika ... het nieuwe Rijk van God geboren zal worden?

Ik moest denken aan wat Jeroen vorig jaar zei - en het iets waar ik maar niet van los kan komen: Binnen twee jaar zal de Here Jezus op aarde terug komen.

Goed we weten niet wat ons en de wereld nog te wachten staat.

Wat God en wat Jezus van ons vraagt is: Bidden en werken. Bidden vóór de wereld waarin wij leven.

En werken in die wereld die aan ons allen werd gegeven.

Dat kun je allen, broeders en zusters, jongens en meisjes, als je hebt leren vertrouwen.

Geloven dus ... in het Woord van de Bijbel, in het Woord van de levende God.

God zal deze wereld - die Hij eens geschapen heeft - niet loslaten.

Hij houdt haar in Zijn goddelijke handen.

Vandaar ook dat plaatje voorop de liturgie.

En omdat Hij deze wereld zó lief heeft gehad ... heeft Hij Zijn Zoon naar deze wereld gezonden.

Opdat een ieder die in Hem gelooft ... niet in de wereldbrand en de eeuwige brand verloren zal gaan ... maar eeuwig met Hem zal leven ... op een vernieuwde aarde.

Bidden en werken, zei ik.

Dat vraagt God van ons als christenen op aarde.

En Jezus leerde ons dat in verschillende gelijkenissen.

We beginnen, broeders en zusters, jongens en meisjes, vandaag aan een angstige en zorgwekkende week.

Maar we beginnen die week met onze God.

God, de HERE, de Vader van onze Here Jezus Christus.

Op Hem vertrouw ik.

Gisteren en vandaag.

Morgen en overmorgen: 15 januari.

Tot in der eeuwigheid.

Amen.

Ds. Jan K.C.Kronenberg, Leeuwarden 13 januari 1991

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !